

paatænkte Spørgsmaal, for muligt til tredie Behandling at kunne stille et Endringsforslag, hvis saadant skulde findes nødvendigt. Naar man seer hen til, hvorledes Udskrivningen til Landkrigsstjenesten er foretaget i de fire forløbne Aar efter Udstedelsen af Grundloven af 5te Juni 1849 og til de Forhandlinger, som foretog angaaende Udskrivningen for 1852 her i Thinget ifjor, saavel som til de Dyringer, der dengang faldt fra den høitærede Justitsminister, troer jeg virkelig, der er tilstrækkelig Anledning til at skænke denne Sag nogen Opmærksomhed. Den første Udskrivning til Landkrigsstjenesten efter Grundlovens Udstedelse blev foretaget efter foreløbig Lov af 29de October 1849; dengang var endnu ikke sammentraadt nogen lovgivende Rigsdag, og det var da meget naturligt, at man under de daværende Krigsforhold fandt det nødvendigt at foretage Udskrivning saa tidligt, at der ikke kunde være Tale om at forelægge noget Lovforslag derom for den først i Januar næste Aar sammentrædende Rigsdag. Men allerede med Hensyn til Udskrivningen for 1851 forelagde den daværende Justitsminister Rigsdagen et Udkast til en Lov, der udfom 5te Juli 1850. I anden Sæssion af Rigsdagen blev der ikke forelagt noget Lovudkast med Hensyn til Udskrivningen; derimod blev der i tredie Sæssion forelagt et Lovudkast, som skulde stadfæste den foreløbige Lov af 25de August 1851 angaaende Udskrivning for 1852, og ligeledes er der nu under 1ste September 1852 udkommen en foreløbig Lov med Hensyn til Udskrivningen for 1853. Ved Forhandlingerne ifjor om det da forelagte Lovudkast forsøgte jeg at godtgjøre, at det maatte ansees tvivlsomt, hvorvidt det stemmede aldeles med Grundlovens Forrifter at afgjøre denne Sag ved en foreløbig Lov. Vel indrømmer Grundlovens § 30 under visse Betingelser Regjeringen Ret til at udstede foreløbige Love; men det er aldeles klart af denne Paragraph, at der gives visse Gjensænde, der ikke kunne afgjøres ved en foreløbig Lov, nemlig de, hvorom Grundloven indeholder Bestemmelser; hvorimod det er ligesaa klart, at der ikke i denne Paragraph er Noget til Hinder for, at man ved foreløbige Love foretager Forandringer i hvilkensomhelst anden

Lov. Naar nu § 51 i Grundloven siger: „Ingen Stat kan paalægges, forandres eller ophæves uden ved Lov, ei heller noget Mandskab udskrives,“ saa søgte jeg at godtgjøre, at, naar Grundloven siger, at en Ting skal afgjøres ved Lov, er derved en foreløbig Lov udelukket. Der vil jo vistnok kunne være megen Tvivl om, hvorvidt Ordet „Lov“ i § 51 skal tages i denne strenge Betydning; men jeg vil tillade mig at gøre opmærksom paa, at, hvis man antager, at Udskrivning, trods § 51, kan foretages efter en foreløbig Lov, vil jo ligeledes, efter samme Paragraph, ved en foreløbig Lov Skatter kunne paalægges, forandres eller ophæves, Statslaan optages og Staten tilhørende Domainer afhændes. Ligeledes vilde man ogsaa, ved at drive Consequentsen noget videre, komme til det Resultat, at Finantsloven kunde afgjøres ved en foreløbig Lov. Der gives mange andre Bestemmelser i Grundloven, hvor der siges, at en eller anden Ting skal afgjøres ved Lov, hvor jeg dog troer, at man vilde finde megen Betænkelighed ved at sige, at man i disse Tilfælde istedetfor Lov kunde substituere en foreløbig Lov. Naar det saaledes f. Ex. i § 86 hedder: „Holigen er ukrænkelig. Hunsundersøgelse, Beslaglæggelse og Undersøgelse af Breve og andre Papirer maae, hvor ingen Lov hjemler en særegen Undtagelse, alene skee efter en Retskendelse,“ saa troer jeg rigtig nok, at man, hvis man i specielle Tilfælde ved en foreløbig Lov vilde hjemle særegne Undtagelser, dog vil indrømme mig, at dette ikke kunde staae i nogen noie Overensstemmelse med Grundlovens Tanke. Men, hvorledes nu end alt dette maatte forholde sig, er det dog i ethvert Tilfælde aldeles vist, at foreløbige Love ikke kunne udstedes, uden at de Betingelser, som § 30 indeholder, ere opfyldte, og denne Paragraph begynder med de Ord: „I særdeles paatrængende Tilfælde o. s. v.“ Men jeg troer nu, at man let vil blive enig om, at særdeles paatrængende Tilfælde ikke lettelig skulle kunne siges at have fundet Sted i de to sidste Aar, i hvilke der er foretaget Udskrivning efter saadanne foreløbige Love. Under Forhandlingerne forrige Aar blev det ogsaa fra flere Sider her i Thinget udtalt, at man ganske vist ventede, at Udskrivning ikke tiere vilde blive